

Й. ДЗЬОБКО

„ЧИЄ ТО ПОЛЕЧКО НЕ ЗОРАНЕ?“
Й ІНШІ НАРОДНІ ПІСНІ

Вінніпер

1956

Вірден

В-во “Бібліотека Понера”, Вінніпер, Ман.

diasporiana.org.ua

MWSA

PG

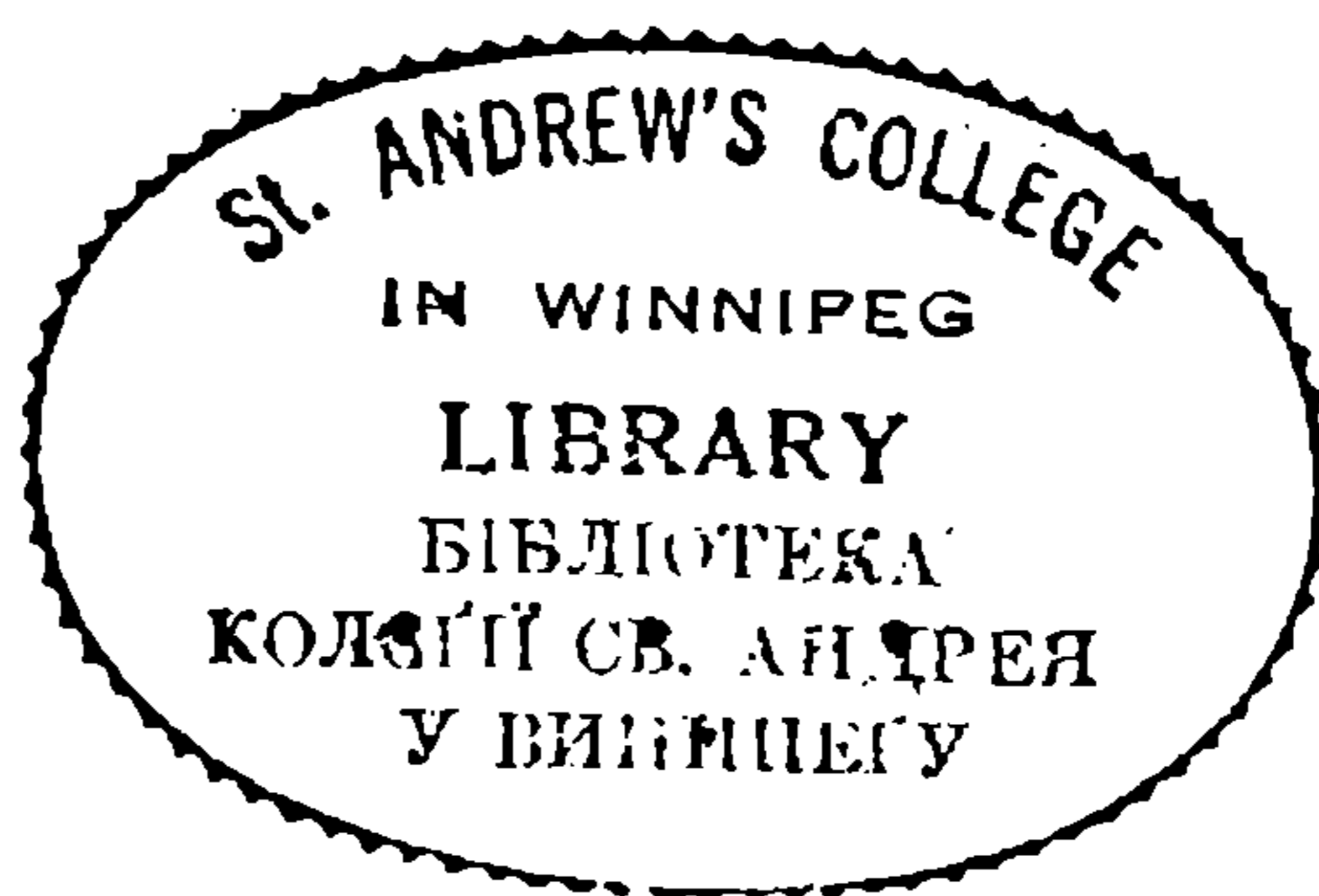
3926

.D9

1956

БІБЛІОТЕКА ПІОНЕРА

Ч. 1

*І всі ми вірили, що своїми руками
Розіб'ємо скалу, роздробимо Граніт,
Що кров'ю власною і власними кістками
Твердий змуруємо гостинець, і за нами
Прийде нове життя, добро нове у світ.*

І. Франко.

100

Миколай: мико. Кошук

ACCESSION No. 3627

UKRAINIAN CANADIAN PIONEER'S LIBRARY
No. 1

J. DZIOBKO

UKRAINIAN LEMKO
AND OTHER
FOLKSONGS

Winnipeg

1 9 5 6

Virden

БІБЛІОТЕКА ПІОНЕРА
Ч. 1

И. ДЗЬОБКО

**“ЧИЄ ТО ПОЛЕЧКО НЕ ЗОРАНЕ?”
Й ІНШІ НАРОДНІ ПІСНІ**

P u b l i s h e d b y
Ukrainian Canadian Pioneer's Library
P.O. Box 3597, Sta. B.
Winnipeg 4, Man.

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Canada.

П Е Р Е Д М О В А

Вияви духової й матеріальної культури українських поселенців у Канаді й Америці взагалі не знайшли досі належного зрозуміння й опіки з боку відповідних кол української спільноти на цьому континенті. Поза кількома спонтанними спробами закріпити деякі здобутки в цій ділянці з нагоди “ювілеїв” українського поселення чи українських установ і товариств у цій країні насправді не виявлено досі якоїсь зорганізованої акції в цьому напрямку й багато скарбів української усної словесности, багато слідів української матеріальної культури пішло в забуття. Дещо краще виглядає справа на літературному полі завдяки індивідуальним заходам і зусиллям таких письменників, як Ілля Кириак, А. Новак, О. Луговий, О. Івах, С. Ковбель і ін., що в мистецькій формі старалися закріпити українсько-канадійське піонерське життя й дали свій вклад у літературу. Але велика кількість автентичних (записаних і незаписаних) фолкльорних матеріалів, історичних уже сьогодні спогадів, оповідань, переказів, біо- й автобіографій, пісень, приказок і т. п. досі не зібрана, не списана й вимирає на наших очах разом із своїми носіями.

Власне щоб надолужити цій справі, тобто збереженню в друкованій формі всіх тих матеріалів наших (і про наших) піонерів у цій країні, починаємо видавати “Бібліотеку Піонера”. Вона призначена на публікацію можливо якнайбільшого числа автентичних даних самих наших поселенців, їхніх спогадів, біографій, тощо.

Починаємо цю серію фолкльорними й спогадовими матеріалами одного з найстарших українсько-канадійських піонерів Йосафата Дзьобка з Вірдену в Манітобі. Дзьобко має за собою цікаве минуле: малим хлопцем виїхав до Америки, перебував у Пенсилванії разом із багатьма нашими лемками, опісля ж переїхав до Канади й став фармером. Ці свої переживання він подає у вступі до самого пісенного фолкльору, що вміщений у цій книжці.

Ще з дитинства Дзьобко цікавився українським громадським і культурним життям, приймаючи в ньому

активну участь. Зокрема справи українського друкованого слова лежали йому завжди на серці. Вистачить згадати, що власне при його визначній фінансовій допомозі появився **“Кобзар”** Т. Шевченка за редакцією проф. Л. Білецького заходами В-ва **“Тризуб”** і УВАН у Канаді. Рекорди українських громадських і культурних установ неоднократно містили ім'я Й. Дзьобка як щирого жертводавця на народні цілі.

Останньо Дзьобко показався щедрим жертводавцем на видання УВАН п. н. **“Матеріяли до українсько-канадської фолкльористики й діалектології”** (Українсько-канадійська усна словесність). Власне завдяки його пожертві могла ця праця появитися взагалі.

В книжці вміщено світлину Й. Дзьобка з часу відзначення його на фолкльорному фестивалі в Вірдені, де він здобув першу нагороду за продукції українських народних пісень.

**

Видаючи друком цей перший випуск **“Бібліотеки Піонера”**, сподіваємося, що за ним слідуватимуть інші. Матеріялів для нашої бібліотеки не обмежуємо: вмістимо в ній — розуміється в міру забезпечення відповідними фондами — усі спогади, оповідання, життєписи й народну словесність, що буде нам переслана для публікації. Читачів же наших просимо підтримати цю ініціативу й допомогти нам у дальшій праці.

За РЕДАКЦІЮ **“БП”**

Яр. Рудницький.

Йосафат Дзьобко

В С Т У П*)

Я, Йосафат Дзьобко, народився в 1877 р. в селі Берест, повіт Грибів на Лемківщині. Ще молодим хлопцем я постановив поїхати до Америки. Хотів піти слідами інших людей, що вже були виїхали з нашого села за море.

Австрійський уряд був проти того, щоб з Австрії люди виїздили до інших країн як імігранти, особливо не хотів, щоб виїздили молоді хлопці, що мали служити при війську. Тому маленький гурток нас вирушив до Америки потайки, без паспортів. Ми вдавали, що ніби йдемо на відпуст до Кальварії, недалеко Кракова. То був польський відпуст, але ми брали в ньому участь. Ми помолилися в місцевому костелі. Там, у Кальварії, ми також знайшли собі людей, що згодилися повести нас до австро-німецької границі. Таких провідників підшукав нам один вже старший чоловік з нашого села, наш сусід.

Наші провідники повели нас до недалекого ліса. Там чекав на нас віз і пара коней. На возі була купа сіна. Нас було п'ятеро імігрантів: чотири молоді хлопці й одна дівчина. Наші провідники — а було їх два — сказали, щоб ми, хлопці, лізли під сіно. Дівчина сіла на сідлі, поруч погонича. Скоро наш віз рушив вперед. Ми їхали цілу ніч. Нам було дуже темно під сіном. Другого дня ми переїздили через місто Краків. У місті наш віз спинила поліція. Питалися погонича, що везе. Він сказав, що везе свиней на продаж під сіном. Такою відповіддю поліція була задоволена, бо віз рушив далі. Мені й досі ще цікаво, чи не було якого порозуміння між нашими провідниками й поліцією.

За якийсь час ми виїхали з Кракова й посувалися далі на північ. Пізно пополудні наш віз спинився у якогось містечку. Там ми пообідали й погодували коней. Потім наш віз знов рушив вперед. Настала ніч. Їхали ми ще цілу ніч. Ранком ми вже були коло границі.

Наші провідники спинили віз коло ліса, близько німецької границі. Віз і коней вони лишила коло ліса, а

---

*) Із звукової гентки награної проф. Яр. Рудницьким у Вінніпегу в 1954 р. списав і зредагував проф. О. Івах.

нас повели через ліс, на другий бік. Коли вийшли з ліса, ми побачили перед собою міст над рікою. Один з провідників пішов у напрямі міста, щоб переконатися, чи можемо йти вперед свobodно. Він вернувся й сказав, що коло моста нікого нема і що ми можемо безпечно йти на другий бік. Тоді ми заплатили своїм провідникам двадцять австрійських корон від особи, разом сто корон.

Провідники сказали нам, щоб ми перейшли міст на границі та йшли далі, аж до міста Катовіц. Вони також сказали нам в кого спинитися. За якийсь час ми знайшли ту хату, якої шукали. Властитель хати був німецький поляк. Ми йому сказали, хто ми такі. Наш господар насварив на свого пса, щоб не гавкав на нас. Ми відразу відчули, що маємо до діла з добрим чоловіком. Ми сказали йому, що ми вдавали, що йдемо тільки на відпуст до Кальварії, що нам вже вийшли гроші. А що ми були вже за границею, то безпечно було вже попросити грошей у наших родичів на подорож до Америки. Ми попросили його, чи він не вислав би телеграму до наших родичів по гроші. Він приобіцяв, що зараз таки вишле телеграму.

Завів нас той чоловік до своєї стодоли й сказав, щоб ми там чекали на відповідь на телеграму. Чекали там два дні. Ми довідалися, що наш господар був вдівець. Мав одну дочку. Його дочка приносила нам два рази на день щось попоїсти. Третього дня прийшли нам гроші у відповідь на нашу телеграму.

Наш господар доручив нам гроші. Відтак він завів нас до залізничної станції в Катовіцах. Він навіть купив нам білети з Катовіц до Бремена. Коли ми спиталися його, що йому належить за його труд, за наше перебування в нього і за харч, він сказав, що нічого. Він зовсім не хотів брати грошей від нас. Яке щире серце в нього було! Він прийняв тільки склянку пива, коли я зафундував всім нам. На прощання дав нам той поляк свою адресу і казав, щоб ми написали до нього з Америки. Ми з ним попрощалися й поїхали далі.

Як приїхали ми до Берліна і потяг спинився, прийшли до нас два "агенти". Повели нас до себе до канцелярії. Спитали нас куди їдемо. Ми сказали, що до Бремен, а звідти до Америки. "Агенти" сказали нам, щоб ми дали по двадцять корон завдатку на шифкарти. Так ми і зробили. За гроші дістали посвідки. Дали нам ті два "агенти" й по шклянці пива та по булці. Відпровадили нас до поїзду і ми поїхали далі.

У шифкартовій канцелярії в Бремені сказали нам, що в Берліні вони не мають ніяких агентів, що наші посвідки безвартісні. Отже, мусіли ми знову заплатити повну суму за подорож морем до Америки.

Через море ми плили дев'ять днів. Висіли в Нью Йорку. Звідти поїхали в околицю Екселсіор, у стейті Пенсилванія, де були наші краєни. Ми замешкали в одній заміжньої жінки з нашого села. Там була тітка першого українського посла в Оттаві — п. Михайла Лучковича, з Вегревіл. Михайлові тоді було яких шість літ. Тато Михайла й чоловік нашої господині — то були рідні брати.

Один чоловік, що теж там перебував, взяв мене з собою до фабрики. Там знайшлася для мене праця. Працювали ми по десять годин денно. Я вибирав каміння з вугілля. Заробляв денно по 45 центів, по чотири й пів centa на годину... В повітрі було багато пороху з вугілля. Таким повітрям було дуже нездорово дихати. Довго там ніхто не міг працювати. Ну, а я там працював вісім літ. З часом мені збільшили платню. Коли я підріс, то дістав працю коло машини, по \$1.30 за 10 годин.

Весело там мені було, серед лемків. Був там добрий священик — о. Іван Констанкевич. Заложив він в Шамокін читальню "Просвіти", спроваджував книжки до читальні. Сам нам читав книжки й визичав додому. Мали ми там і дуту оркестру. І я до неї належав. Мали ми й хор. Я належав і до хору. Веселе там було життя!

Та прийшла криза 1897—99 рр. Не було замовлення на вугілля. Працювали ми тільки по два дні на тиждень. З того неможливо було вижити. О. Констанкевич мені не радив їхати до Канади.

Той о. Констанкевич спроваджував й інших священиків зі Львова. Деякі священики були радикали, однодумці Івана Франка. У 1904 р. о. Констанкевич і о. Григорій Грушка заснували "Український Народний Союз", що почав видавати часопис "Свободу". Був о. Констанкевич безплатним секретарем Союзу весь рік і безплатним співредактором "Свободи". Другим редактором був о. Нестор Дмитрів, що бував і в Канаді. Коли о. Дмитрів поїхав до Канади, то на його місце приїхав з Галичини о. Макар. Це був дійсний радикал. Він вчив нас і радикальних пісень співати — "Який то вітер шумно грає".

Коли раз о. С. Макар говорив у читальні про Т. Шевченка, то сказав: "У церкві я священик, а між вами я один

з вас. Я з селянського роду”. Тоді почав він співати пісню “Який то вітер шумно грає”. За о. Макарем спровадив о. Костанкевич о. Івана Ардана. Він став редактором “Свободи”. “Свободу” перевезено до Скрантону, а звідти до Джерзі Сіті. Я вже був тоді в Канаді.

Я перестав передплачувати “Свободу”, як стала з тижневика щоденником. На фармах нема часу щоденний часопис читати.

Я приїхав до Канади 5-го травня 1899 р. Тут ще було зимно. З Вінніпегу я виїхав до Вірден, бо там був мій товариш з містечка Шамокін у Пенсильванії. Сніг тоді топився. Скрізь води стояли і я не міг дістатися до свого товариша. За тиждень взяв мене до себе на роботу фармер-англієць, що жив 10 миль на південь від Вірден, з платнею по \$8 місячно. Там був ще один робітник. Мені там дуже сумно було, бо я привик жити в місті між своїми людьми. Та й з харчем було зле. Замало було. Я так і сказав фармерові під кінець, що мені в нього дуже сумно, і попросив, щоб мене відвіз до залізничної станції. Він готов був платити по \$15 місячно. Та я приобіцяв, що приїду до нього в літі, як до мене напише, і він мене відпустив та завіз до залізниці.

У Вінніпегу зайшов я до іміграційного дому, де було тоді багато духоборів. Пам'ятаю, що співали свої гимни та молилися. Туди щодня приходило багато наших хлопців і дівчат довідатися, чи хто знайомий не приїхав. Порадив мені один хлопець, щоб я пішов за ріку до цегельні. Може там треба робітників.

Другого дня пішов я до цегельні. Там самі французи працювали. Там роботи не було. Сказали мені піти до другої цегельні. Я пішов. І ось у тій цегельні “бас” мені сказав, щоб я прийшов до роботи другого дня. Я перебрався й на мешкання коло цегельні. Другого дня я вже працював. Доносив дошки майстрам. Потім возив цеглу тачками. Працював я там ціле літо, — \$1.50 денно першого місяця, \$2.00 денно другого місяця, а \$2.50 третього місяця. Обтягали по 50 центів денно за харч і мешкання.

Там працював також мій знайомий з Шамокін — Юстин Вив'юрка. Коли під зиму робота в цегельні скінчилася, я збирався поїхати з Юстином до роботи в копальні коло Естеван у Саскачевані. І так ми зробили: з Вінніпегу поїхали до Естеван. Мій товариш став до роботи як вуглекоп, а мене дали до ладування вугілля у вагони. Працювали ми там цілу зиму. Платили мені теж

по \$1.50 денно, але по пів доляра обтягали за харч і мешкання. Працювали ми там цілу зиму. На весні ми знов стали до роботи в цегельні в Вінніпегу.

Та захотів я осісти на фермі. Вислав я \$20 до свого товариша, Олекси Жилича, що жив у Вірден, і він взяв там на моє ім'я ферму.

В серпні я лагодився їхати до себе на ферму. За порадою одного фермера з Вірден, я купив у Вінніпегу старий плуг і "демократ", 16 великих дерев'яних пак з-під фортеп'янів на дошки (по \$1 за паку), дві фіри дощок та брусів, і два воли. Все те я привіз до Вірден у вагоні за \$60. Переночував у свого товариша, а другого дня кількома возами ми перевезли все, що я мав у вагоні на мою ферму — 18 миль від містечка. За один день ми збудували з дощок з пак, що мали по 6 стіп довжини, невеличку хатину. Я покритв її гонтами, купив кухню і почав господарити. Було мені тоді 22 роки.. (Було мені тільки 14 літ, коли я до Америки приїхав.)

Мої сусіди, що не мали дощок, то ставили собі хатинки зо скиб порізаних на кусні, бо коло Вірден степ — нема дерева. З такої дернини я "вимурував" стайню для волів. Покритв дошками.

Церкви в нас не було. В неділю я пригравав собі на скрипці. Музики я вчився сам з книжок. Дяківство вмію добре. Був у мене колись і добрий голос. Радили люди татові моєму, щоб післали мене вчитися на священика, але тато на таке не могли спромогтися. То я вчився тільки дяківського співу. Але я ще пам'ятаю багато старокраєвих пісень. За порадою проф. Яр. Рудницького з Манітобського Університету й із його допомогою я видаю ці пісні, щоб зберегти їх на письмі для історії.

I.

ЛЕМКІВСЬКІ ПІСНІ

1.

ЧИЄ ТО ПОЛЕЧКО НЕ ЗОРАНЕ?

Чиє то полечко не зоране? (2)
То мого нянюня занедбане. (2)
Трохим го пойорав, але мало, (2)
Бо ми ся колечко поломало. (2)
Як ти ся зломало, дай справити, (2)
Научися, сину, газдувати. (2)
Як буде колечко поправене, (2)
То берися, сину, до орання. (2)
Потому берися за борони, (2)
То буде полечко виробене. (2)
І будеш ти збіже засівати, (2)
А збіже буде ти виростати. (2)
За тоє дістанеш ти заплату, (2)
Як будеш то збіже молотити (2)
І будеш то збіже молотити, (2)
А зо збіжа будеш муку мати. (2)

**
*

Зродилися терки за горами, (2)
Підемо ми по них з кошиками. (2)
Будемо, будемо ми їх рвати, (2)
Кошкики будут ся наповняти. (2)
Як були кошкики наповнені, (2)
То ми були з того вдоволені. (2)
Будемо ми тоє споживати, (2)
І буде нам оно смакувати. (2)

2

ПАСВА ГАНДЗЯ ПАВИ...

Пасва Ганця пави в тім зеленім гаю,
Прийшли до неї триє красні хлопця:
“Ходь Ганнусю з нами”. (2)
“Не піду я з вами, бо я пасу пави”.
“Вижень пави гори поточеньком,
А сама ходь з нами”. (2)
“Не піду я з вами, бо боюся мами,
Буде мене моя мама бити, (2)
Як я піду з вами”.
“Не бій ти ся мами,
Пави пасуть сами,
А ти ходи, ходи молоденька (2)
Погуляєш з нами.”

3.

КОЖДОМУ ДОБРЕ ЛЕМ МІ ЗЛІ.

Кождому добре, лем мі злі (2)
Бо кожний женатий лем я ні (2)
Кождий ся виспит зо женом (2)
А я сегениско зо сином. (2)

Кождий ся виспит в подушках (2),
А я бідачиско на дошках. (2)
Кождий ся виспит в перинах (2)
А я нещасний на снопах. (2)

Кождому добре лем мі злі (2)
Кождий має жинку лем я ні, (2)
Таки мі треба шукати, (2)
Мати свою жинку у хаті. (2)

4.

ВЕСІЛЬНА ПІСНЯ.

Рубав я чатину (2)
Овечкам на зиму, (2)
Юж тоту чатину (2)
Вівці обгризают, (2)

Юж нашу молоду (2)
Замуж видавають, (2)
Сідит собі коло стола (2)
Медже друженьками, (2)

Обтерат си личка (2)
Струсіми перами. (2)
Хотяй би ти обтерава (2)
Зраня до вечера, (2)

Юж не будеш така панна, (2)
Як ти була вчера. (2)
Будеш ся старава, (2)
З чого будеш жива. (2)

5.

ТАМ У ЗЕЛЕНІЙ УБОЧИ.

Там в зеленій убочи (2)
Дівча леник мочит (2)
Милий му ся придивлят (2)
Чи ма сивий очи. (2)

Як би такий очата (2)
В місті продавали, (2)
То би собі дівчата (2)
Хлопцям купували. (2)

Ой, і я би купила (2)
Мому миленькому, (2)
Яби му ся сивіли (2)
Як іде до дому. (2)

Іщем би му купила (2)
Перстеник на палец, (2)
Аби му ся миготав (2)
Як іде на танец. (2)

Іще бим му купила (2)
Хустину едwabну, (2)
Аби люди виділи, (2)
Що ма милу ладну. (2)

6.

ГОРИВА СОСНА ГОРИВА.

Горива сосна горива, під ньом дівчина сиділа,
Іскорки на ню падали, то за ньом хлопці плакали.
Не плачте, хлопці, не плачте, зелену сосну загасте.
Жменями воду носили, зелену сосну гасили.
Кілько у жмени той води, тільки з дівчат вигоди.
Кілько в решеті дірочок, тільки у дівчат думочок.
Горива сосна і бучок, бо ей підпалив гайдучок.
Ой, палив, палив, піддував, аби огничок не вгасав.
Де ж мій ся милий забавив, як гайдук сосну підпалив?
Забавив він ся в ліщині, при молоденькій дівчині.

7.

ЗА ГОРАМИ, ЗА ЛІСАМИ.

За горами, за лісами, (2)
Танцювала Марусенька з гусарами. (2)
Най танцює, най пробує, (2),
Але она, але она побанує. (2)
Прийшов отец, прийшва мати (2)
А ти, панно Марусенько, иди спати. (2)
Не піду я, идте сами (2)
Бо я буду танцювати з гусарами. (2)
Бо гусари добри хвопи (2)
Буду з ними танцювати до півночі. (2)
Від півночі аж до рана (2)
Буду з ними танцювати, мамусь кохана. (2)

8

НЕДАЛЕКО ОЗЕРА.

Недалеко озера росте сосна зелена,
А на тій сосні, зеленій сосні, три пташкове співали (2)
Не били то пташкове, а три кавалірове,
Розмавляли собі о єдній дівчині, котрому ся дістане. (2)
Оден мовит то моя, другий каже, як Бог да,
Третий питає: "Серденько моє, чого ти так смутное?" (2)
"Якже не мам смутна буті, за старого кажут іті.
Ой, старий, старий не тобі пара, я молода дівчина. (2)
Шукай сі вдовіцю, прекрасну молодіцю,
То будеш жити, вік доживати й Бога прославляти.

9.

БОДАЙ ТЕБЕ.

Бодай тебе, бодай, чужа дівусь бодай.
Я на тебе кричав, под мі ручку подай. (2)
Я на тебе кричав з далекого поля,
“Дівчинонько чужа, коли будеш моя? (2)
Дівча послухаво, ручку мі подаво,
А я помаленьку притяг до серденька. (2)
Любуй ти м’я любуй, тільки не видавай.
Прийдеш на музику, блиско м’я не ставай. (2)
Горілки не давай, пити ей не буду,
На танец мня не б’єр, бо с тобом не піду. (2)

**
*

Співаночки мої, де я вас подію?
Піду до лісика, там я вас посію. (2)
Будут там дівчата по гриби ходити,
Співаночки мої будут находити. (2)

10.

НА ПОДІЛЮ СИВИЙ КАМІНЬ.

На Поділю сивий камінь, гаяя!
Подолянка сидіт на нім.
Сидит, сидит вінок віє,
Біле личко рум'яніє.
Прийшов до ней красний хлопец
— Подолянко, дай мі вінец.
— Я би тобі вінец дава,
— Як би ся тя не боява.
— Не бій ти ся, красна дівка,
Бо ти будеш моя жинка.

(Приспів “гаяя” додається після повторення кожного першого рядка і перед повторенням другого.)

11.

ЧЕРВЕНА РУЖА.

Червена ружа, ядловец,
Ліпший кавалір, як вдовец,
Бо вдовец б'є, катує,
Кавалір личка цілує.

Червена ружа, виялка,
Приспава мі ся фраїрка,
З яком ся бідом приспава,
Як зо мною ночку не спава.

Не спала ночку, не спава,
Бо мене більше не хтіла,
А нашва собі другого —
Молоденького, крашшого.

Як я ся з горба чудував:
Хто мою милу любував,
А любував ей млинарчик
За адзимоньки*) кавальчик.

---

*) Адзимонька — вівсяна паляниця.

12.

ДОБРА ТОТА ЖЕНА.

Добра тота жена
Ой, же мужа шанує,
Прийде домів п'яний
То сама го визує.

Сама го визує,
Та й сама го розбере:
— Ход, мужу спати
Та й зо мнов до комори.

Як си добре виспит,
Ой, то ся витверезит:
Ой, то все буде добре!

13.

ІДУ ГОРІ СЕЛОМ.

Іду горі селом, почав я плакати,
Боже мій любенький, як тут привикати?
Та плакав не буду, а співати буду
Я є вояк вислужений, женитися буду.

Отвор мила, отвор, середній облачок
Іде вислужений трирічний воячок.
Правду ти мі, правду мі писава,
Же ти ся не видаш, будеш м'я чекава.

Та ж я тобі милий все обіцювава,
Же я ся не оддам, а буду чекава.
Та й ти милий прийшов, весілля справимо,
Цигани заграют, ми заспіваємо і потанцюємо

14.

ЯК ЗАСЯДЕМ.

Як засядем ми браття до столу,
Як засядем браття до меду,
То най ідуть наші вороженьки,
А я собі пісню заведу.

2. Тільки в світі жиєм,
Що трохи випиєм.
Пиєм чи не пиєм
Таки вмрем.

А як прийде стара костюмаха,
А як прийде браття смерть з косом,
Я їй скажу здорова будь свахо,
Кумо, кумо, свахо пий зо мною.

2. Тільки в світі жиєм,
Що трохи випиєм.
Пиєм чи не пиєм
Таки вмрем.

Костумаха стара ще не прийшла,
Бо я її не хочу,
Бо я хочу ще довше пожити
І з людьми працювати.

2. Тільки в світі жиєм,
Що трохи випиєм.
Пиєм чи не пиєм
Таки вмрем.

15.

НЕ Я САМ...

С

Не я сам, не я сам коники попасав,
Пасва і міленка коло поточенка.
Поточе, поточе, што в тобі клекоче,
Чи риба, чи вода, чи Ганця молода?

Не піду, не піду на шопоньку вашу,
Бо я собі найшов дівчиноньку крашшу.
Дівчиноньку крашшу, серденьку милійшу,
Без то я не прийду на шопоньку вашу.

Бивайте здорові мої товаришки,
Не підемо більше разом на орішки;
Ані на орішки, ані на черешні
Зістаньте здорові ви мої сердечні.

Не буду, не буду я так більше робив,
Абим чужі баби на бавамут зводив.
На бавамут зводив і за ними ходив,
Не буду, не буду я так більше робив.

Плачте очка, плачте, сльози виливайте,
Кого ви любили, отим забувайте.

Заграй ти мі, заграй, так як ти товди грав,
Як я бив маленький, як в пісочку гребав;
У пісочку гребав, камінцями метав,
Заграй ти мі, заграй, так як товди грав.

16.

ДИВУЮТЬСЯ ЛЮДИ.

Дивуються люди, що я учинив, (2)
Пощо то я дівчину вірно полюбив. (2)
Полюбив дівчину, бо она гарна (2)
Бо она вродлива і она добра. (2)

Полюбив дівчину, бо она мила, (2)
Бо она фустину мені подарила. (2)
Подала фустину і любов щиру (2)
Без то я полюбив тую дівчину. (2)

17.

ОЙ СОНЦЕ, СОНЦЕ...

Ой сонце, сонце, сонце горяче,
Пасва дівчина бики на луці,
Ой пасва, пасва і навертава, (2)
Та й за мною за все кричава.

Милий мій, милий паси мі бики,
Зроблю ти перечко з дрібної фіялки,
Прийдеш по него в неділю раненько, (2)
Приберу тебе дуже красенько.

Мій милий прийшов в неділю раненько,
Але був прибраний дуже гарненько,
Як би я знава, котра фраїра мого прибрав, (2)
Она би добре за то дістава.

18.

ЧОМ, ЧОМ НЕ ПРИШОВ?

Чом, чом не прийшов
Хоть місяченько зійшов?
Аж тогди тебе принесво (2)
Як слоненько вже зійшло.

Ой був та й нема
Бо поїхав до млина,
Бідна моя головонька (2)
Та й сама спати легва.

Ой був та й нема,
Бо поїхав без річку,
Як би тебе лихо взяло, (2)
Засвітива бим свічку.

19.

ЧЕРВОНАЯ РУЖА.

Червоная ружа білий квіт,
Як ти м'я покинеш — піду в світ
І розчешу косу по плечу, (2)
Сама гірко-ревно заплачу.

Где ти милий вчора ночував,
Що я тебе не побачива,
Аби тебе Господь покарав (2)
Що ти мене бідну понехав.

Зіставив ти мене бідненьку,
А я тужу дуже тяженько,
Ой вернися, верни миленький (2)
Будем собі жити гарненько.

20.

ЧАРОЧКО МОЯ.

Чарочко моя сребреная (2)
На золотім столі поставленая (2)
Одну чарку дай, другу наливай, (2)
Випий царю — господарю. (2)

На здоровля, на здоровля, на многі літа, (2),
Літа, літа, літа, на многі літа. (2)
Во здоров'є, во спасеніє, на многі літа, (2)
Літа, літа, літа, многая літа. (2)

21.

ПІЙДУ Я, СКОЧУ Я.

Пійду я, скочу я в поле, в поле,
Там дівча пшеничку поле, поле.
Сполов пшеничку та й в бір, та й в бір,
За нею хлопчина як звір, як звір.

Стулився, зложився як лис, як лис,
Дівчину до меджи притис, притис.
То ж я тобі дівчино орач, орач,
Погорав борозду хоть плач, хоть плач.

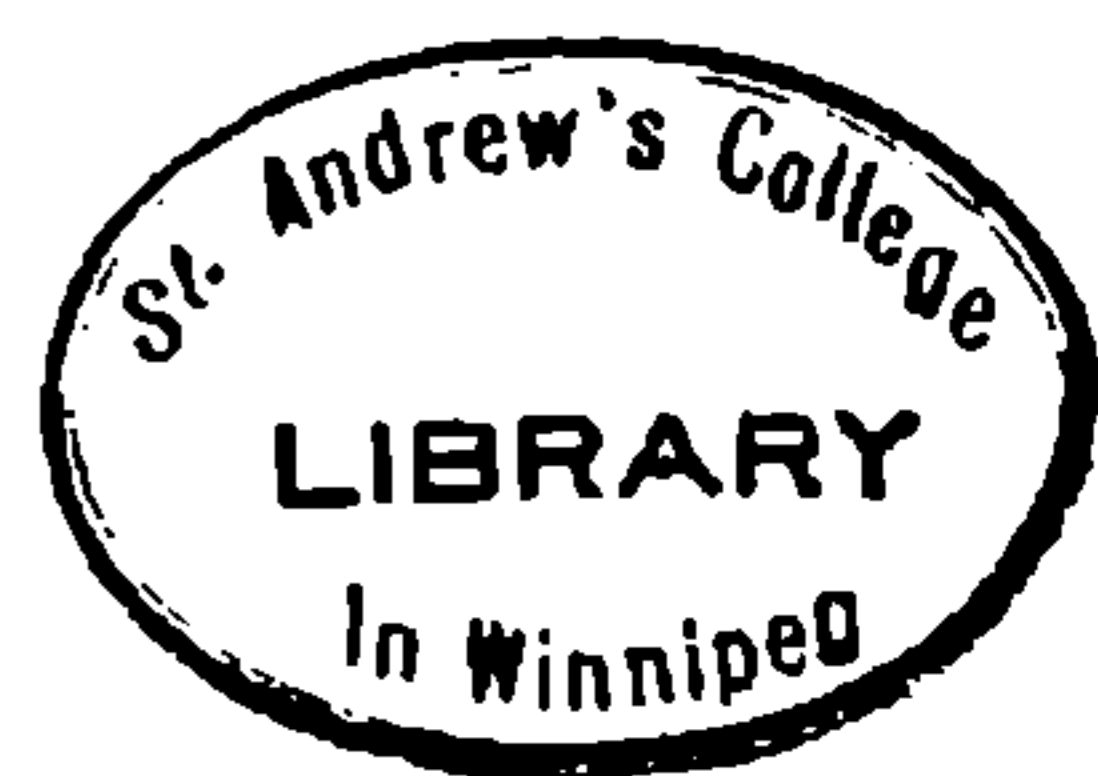
Скажу я матері той жарт, той жарт,
Увидиш собако щось варт, щось варт.
Не сумуй дівчино, не журися,
Я з тобом думаю женитися.

Чересво в борозді скрушу, скрушу,
Я тебе дівчино любити мушу.
Мушу я любити тебе, тебе,
І будеш ти жити коло мене.

Не бивам вдома, коноплім терва,
Впаво мі паздерко, мавом не вмерва.
Люди потерли і почесали,
Мої три горстки в п'єцу остали.

Пам'ятай дівчино на слово моє,
Як ми ся любили нераз обоє,
Як мойом не будеш,
З другим шлюб не возьмеш.

Мав'єм єдно дівча, тепер не мам нич,
Бо мі го відобрав зі двора панич.
Бо мі відгварили, што зо мною ходили,
Найліпші камрати, што ми ся знали.

22.

НА УЛИЦІ ХЛОПЦІ Є.

На улиці хлопці є, мамусь моя мила, (2)
А я тільки, тільки двох дуже полюбива. (2)
Полюбива тільки двох: Петра та Данила, (2)
Іван ся причепив, голову мі закрутив, (2)

Так, так моя доню і я так робива, (2)
Свого мужа шанувала, а хлопці любива.
Ой любива я хлопці, бо всі молоденькі, (2)
Всі за мною ходили, бо були гарненькі. (2)

▼

23.

РАЗ-ДВА, РАЗ-ДВА.

Раз-два- раз-два, любі хлопці ми, мандрівники-и-и-и,
Ідем через ліси, гори, гей би козаки.

2. Нас не змучат труди, радість нас кріпит,
Коди глянем: всюди піснь життя дзвенит.

Раз-два, раз-два: вільним кроком, дуже не спішім,
Бо є там брати селяне, то їм поможім.

2. Видобутися з біти стати вільними,
І зажити весело межде своїми.

24.

У СОСНОВІМ ЛІСІ.

У сосновім лісі вода дерево несе,
А на тім дереві дівчина сидить, свої коси чеше.
Чесава, чесава та й гірко пвакава,
Що вже свій віночок у карти програва.

Як ти дівча знаво, що я урляничок,
Не ходити биво до мене за потічок,
Не слухати биво шелтання мойого,
Биво ся тримати розуму мойого.

Гулявас, співалас, вигравалас в карти,
Думавас дівчино, же то будут жарти.
Най то лихо бере таке жартування,
Що м'я запасочка в коло не достане.

Ані запасочка, ані фартушок,
А Боже мій, Боже де мій віночок?
Програва я его у нещасних картах,
Тепер мушу умиватись у горячих сльозах.

25.

МАМ Я КРАСНИЙ ГОРОДОЧОК.

Мам я красний городочок,
Што в нім росте дрібний мачок.
Коли мачок дрібно сходив,
То мій милий за мною ходив.

Ходив, приходив вдень і в ночі,
Бо у мене сиві очі,
Сиві очка, рум'яні личка,
Хотяй сама невеличка.

Та як німці воювали,
Миленського ми забрали,
Любов взяла бистра вода,
Шкода любви моєї, шкода.

Удень плачу, увечер плачу,
Бо милого не побачу,
Мій миленський где ночуєш,
Ци ти мого плачу не чуєш?

Ночую я на чужині
При молоденькій дівчині,
Та приїду я до тебе,
Як буде весілля в тебе.

Мій миленський што ти робиш,
По дві, по три — любиш, зводиш?
Нема маку на насіння,
Ти мій милий без сумління.

26.

БУЛО У НАС КОЛИСЬ ПОЛЕ.

Було у нас колись поле, та няньо продали,
Були у нас колись воли, та жиди забрали.
Оженили молодого та на пустій хаті,
Тепер сину мій дорогий, зачни газдувати.

Што робити, што почати, звідки хліба взяти?
Наймився я до жидиска гонти виробляти.
Вистругав я, витесав я, а жена складає,
О голоді, о холоді аж ся серце крає.

27.

ХЛОПСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ.

Із неба сонце ясне свій луч на землю шле,
Гаї, ліси і гори під свій покров бере.
А он там на воронім вдаль мчиться хлопець сам
До любої дівчини, до райських брам.

Заграй, заграй музика, а від уха
Кров най пісень звенит і збудит в нас любов.
Ой ду ду ду ду ду ду ду, — дуду (2)
Тра ла ла ла ла ла ла ла, — лала. (2)

А двері до святині отвором вже стоять
А дружки і дружбове у церкву приходять
А старости і сватки у церкві чекають,
І молодую пару там виглядають.

Заграй, заграй музика а від уха
Кров най пісень звенит і збудит в нас любов.
Ой ду ду ду ду ду ду ду, — дуду (2)
Тра ла ла ла ла ла ла ла, — лала. (2)

28.

І ГАРНЕНЬКА Я, І ВРОДЛИВА Я.

І гарненька я, і вродлива я,
І весела, головонька моя,
Трафився Василь, наче той мотиль
І хороший, і вродливий
І хитрий вражий син.

Так кріпко любив, до серця тулив
Обіцяв ся женити, а потім лишив,
Тепер я одна, смутна, як зима:
Є сміх людський, є дитина, а мужа нема
Василя нема, взяла го біда,

А я жию з дитином, з маленьким сином,
Так собі жию, часом співаю,
Бо весела і вродлива
Але бідна, дуже бідна
Головонька моя.

29.

ЩЕДРІВКА.

А мій любий господарю,
Слухай, слухай благодарю,
Слухай, слухай, не стій довго
Коли хочеш знати чого.

Бо Сине Божий у Йордані
Був хрещений від Йоана,
Бо правда не видумана,
А Богом об'явлена.

Не преступуй приказаня,
Божое Богом дане.
Не преступуй ничо в злости,
Будеш в небі без трудности.

Дай нам силу і нам грішним,
Бо струтив Ти грішних-пишних,
Дай же Боже щастя, здоровля
Тому пану, его дому.

30.

ЯК ВИЙДЕШ НА ВИСОКУ ГОРУ..

Як вийдеш на високу, стрільче, гей гору,
Там побачиш діву гарну, молоду,
Ясні в неї очі, як зірки сред ночі,
Я пісень напів, прегарний спів.

Голля, голля, уха хаха, голля ля. (2)
Ясні в неї очі, як зірки сред ночі,
А пісень напів прегарний спів.
Дирияху, дирияху,, дирия ухаха. (2)

Стережи ся пастирки тої, стрільче любий
Бо у неї пара красних очей мов згуби,
Бо она чарує пісень і собов
І серце наповнит жаром любов.

Голля, голля, ухахаха, голля ля. (2)
Бо она чарує пісень і собов
І серце наповнит жаром любов.
Дирияху, дирияху, дирия ух хахаха. (2)

31.

ТАМ ДЕ ТАТРАН.

Там де Татран круто в'ється :
По каміннях ген шумит,
Єст там дівча, а як зветься
Козак знає тай мовчит. (2)

При долині єст керничка,
В тій керниці б'є вода,
А дівчина, як зірничка
Хорошая, молода. (2)

Як спогляне ясним оком,
Як ся мило засміє,
Зараз серцю легше стане,
А в козака серце б'є. (2)

32.

ЯК БИМ БУЛА Я ЗАЗУЛЯ.

Як бим була я зазуля то бим полетіла,
Не в діброву, а на любу калиноньку сіла.

Полетіла б я в Путилив, где гори Карпати,
Де мій милий пробуває, і стала б кувати:

Куку мій Іване, куку мій Іване,
Куку, куку мій Іване!

33.

ОЙ ТАМ ПРИ ДОЛИНІ.

Ой там при долині, там дві Катерини ячмінь жнут,
Там того ячменю не було, як жменя — то вижнут. (2)

На горі дорога до мого ворога тяжкого,
А долом стеженька до мого серденька вірного. (2)

Ой вийди Міхалку, засвіти мі скалку, бо вже час,
Лихі вороженьки облягли стеженьки, лихий час. (2)

Ой прийди миленький, бо вже день біленький, вже видно
Нехай я увиджу: з ким же я тут сиджу, чи подібно. (2)

34.

ОЙ ЧИМ НАДОЇВ.

Ой чим, чим я надоїв?
Що мене серденько, що мене серденько.

Ой чим, чим я зажурив?
Ти моє серденько, ти моє серденько.

Ой тим, тим, соколе знай:
Другої дівчини, другої дівчини
Не зачіпай.

35.

НАД ВОДОЮ БЕРЕЗА СТОЯЛА.

Над водою береза стоява, (2)
На березі зазуля кукава, (2)
На козака, козачка моргава. (2)
Вийди до мня, вийди до діброви, (2)
Будем кувати, будемо співати, (2)
Себе вірно, вірненько кохати. (2)
Любов будем, будем продовжати, (2)
Щастя будем, будем згадувати. (2)
Разом будем, будем працювати, (2)
Життя наше будем продовжати, (2)
Поки Господь буде нас тримати. (2)

36.

ЧАС ДОДОМУ ЧАС.

Час додому, час, гонит біда нас,
Буде мене мій муж бити (2)
Нема кому боронити.
Час додому, час, час, час, час, час додому час.

Додому іду, як пчола з меду,
А за мною молодою ідуть хлопці чередою, (2)
То цимбали б'ють, б'ють, б'ють, б'ють, то цимбали б'ють.

Ой ти мужу мій, відтвор ти двір свій,
Іде твоя милесенька додомоньку веселенька, (2)
Чи єй будеш рад, рад, рад, рад, чи єй будеш рад.

Чи я рад ти мій виноград,
Іди лігай переспися, а як встанеш помолися, (2)
То все буде влад, влад, влад, влад, то все буде влад.

Комарі гудут спати не дають,
Покриюся зеленою, ячмінною соломою, (2)
То най мене тнут, тнут, тнут, тнут, то най мене тнут.

37.

ПУСТИЛИ ВИ МЕНЕ МАМУСЬ ЗА МОРЕ.

Пустили ви мене мамусь за море широке,
А тепер пвачете, же мене вдому не мате.
Не плачте мамочко, бо я в Америці
Роблю на таляри в вовняній фабриці.

Мої оченька сльозами ся заливають,
Як іде машина нитки ся торгають.
Як нитки ся рвуть треба зв'язувати,
То мож буде більше талярів складати.

Чува я у ночі, як гукава сова,
Пришли мі на мисель мамусині слова.
Не так мамусині, як няня старого,
Же я не слухава поки биво кого.

38.

ОЙ НЕ КАЖІТ МОЯ КУМЦЮ.

Ой не кажіт моя кумцю, не кажіт нікому,
Що я зайшов блукаючи до вашого дому. (2)

Великая Канадонька, не тяжко зблудити,
Сюди туди манівцями стежку загубити. (2)

Так з дороги я зблудив, та й до вас потрафив,
А ви мене приймили, гарненько погостили. (2)

То мені є приємно у вашім домі бути,
З вами поговорити, у вас відпочити. (2)

Та як добре відпочину, по поверну від вас,
Але я колись знову кумцю прийду до вас. (2)

А ви мене приймете в свою хату,
А я вам ся за тоє гарненько віддячу. (2)

.

II.

ІНШІ ПІСНІ

39.

МОРОЗ ТРІЩИТ.

Мороз тріщит, сніжок плющит,
2. А там кум до куми дудочка тащит.

Кумцю, любцю, голубочечко
2. Чи вийдеш ти до мене моя душечко?

Не вставай під вікном, не махай рукавом,
2. Як я буду мати час, то я вийду до вас.

40.

БАЛАМУТЕ.

Баламуте, бійся Бога
Ти багатий, я убога,
1. Не скохайся ти зі мною,
Бо прокленеш доленьку свою.

Баламуте сего світа
Баламутиш мої літа,
2. Хочеш мене розкохати,
Баламуте вийди з хати.

Баламуте вийди з хати,
Хочеш мене розкохати,
2. Розкохати та й забути,
Всі ви хлопці баламути.

41.

ЇХАВ КОЗАК ЗА ДУНАЙ.

Їхав козак за Дунай, казав: Дівчино прощай,
Ти конику вороненький на силу вганяй.

Вийшла ручки заломала і тяженько заплакала,
Як ти мене зіставляєш, сам тоє знаєш.

Свиснув козак на коня, будь здорова молода,
Вернуса коли буде на то нагода.

Зачкай, зачкай козаче, твоя дівчина плаче,
Як ти її зіставляєш, сам тоє знаєш.

Білих ручок не ламай, сивих очей не втирай,
Мене з війни зо славою з дому визирай.

42.

ОЙ ПИВ БАЙДА.

Ой пив Байда мед горілоньку (2)
Тай не день, тай не два, та й не годиноньку. (2)

Престань, Байдо, Байдо байдувати, (2)
Бери свої козаченьки братів визволяти. (2)

Прибув Байда у край бісурманський, (2)
Почав братів визволяти з неволі турецької. (2)

Прийшов до Байди бісурманський хан: (2)
Ходи, Байдо до мене будеш великий пан. (2)

Бери собі мою гарну доньку, (2)
Будеш мати дуже гарну, чорнобриву жінку. (2)

Не хочу я твою доньку брати, (2)
Твоя донька бісурманка, не для мене жінка. (2)

Знайду собі дівку українку, (2)
Буду мати дуже добру, дуже гарну жінку. (2)

43.

ГРЕЧАНИКИ.

Пішва баба у село, пожати муки,
Щоби тісто розправити, впечи гречаники.

2. Гоп мої гречаники, гоп мої білі,
Щось ся мої гречаники дуже розширили.

Та як принесла муки, стала розчиняти,
Так ї тісто виростало, що ставо втікати.

2. Гоп мої гречаники, гоп мої білі... і т. д.

Нема батька з коновками, пішов за водою,
Ми зварили обідати обоє з кумою.

2. Гоп мої гречаники, і т. д.

З помийниці воду брава, гречаники розчинява,
Над'їхали паничі, гречаники у печі.

2. Гоп мої гречаники, і т. д.

Ой без соли, без крупів я їсти зварила,
Та й без ложки обідати за стіл посадила.

2. Гоп мої гречаники, і т. д.

Наша мати голубонька, сіє муку з полубонька.
Коб наш батько був здоров, щоб нам муки намолов.

2. Гоп мої гречаники, і т. д.

44.

ЯК ПОСІЯВ МУЖИК.

Як посіяв мужик та й у полі ячмінь,
Сестра каже ячмінь, а брат каже гречка.
Не мов мені ні словечка, нехай буде гречка.
Нехай, нехай, нехай, нехай, нехай буде гречка.

Тай і вже той ячмінь та й у полі зійшов,
Сестра каже ячмінь а брат каже гречка.
Не мов мені ні словечка, нехай буде гречка
Нехай, нехай, нехай, нехай, нехай буде гречка.

Тай і вже той ячмінь та й у полі виріс,
Сестра каже ячмінь, а брат каже гречка.
Не мов мені ні словечка, нехай буде гречка
Нехай, нехай, нехай, нехай, нехай буде гречка.

Тай і вже той ячмінь та й у полі пристиг,
Сестра каже ячмінь, а брат каже гречка.
Не мов мені ні словечка, нехай буде гречка
Нехай, нехай, нехай, нехай, нехай буде гречка.

Тай і вже той ячмінь в полі покосили,
Сестра каже ячмінь а брат каже гречка.
Не мов мені ні словечка, нехай буде гречка
Нехай, нехай, нехай, нехай, нехай буде гречка.

45.

ОЙ ЗІЙДИ, ЗІЙДИ.

Ой зійди, зійди ясний місяцю як млинове коло.
Ой вийди, вийди, серце дівчино,
Та промов до мене слово.

Ой рада б я рада та виходити,
Так судят, гудят вражії люди,
Не дають нам в купі жити.

Не дають жити, себе любити
Як тяжко тоє перенести,
А ми хочемо в купоньці жити-бути.

46.

ПО ДОРОЗІ ЖУК, ЖУК.

По дорозі жук, жук, по дорозі чорний,
Подивися дівчинонько, який я моторний, (2)
Який я моторний і в кого ж я вдався,
Хиба зложиш купу грошей, щоб поженхався. (2)

По дорозі галка, по дорозі чорна,
Подивися козаченьку, яка я моторна. (2)
Яка я моторна: гнучка, чорнобрива,
Як побачиш аж заплачеш, що я уродлива. (2)

47.

ТЕМНА НІЧКА.

Темна нічка та й невидная,
Дороженька далекая. (2)
Пущу коня коло дороженьки,
А сам ляжу коло керниченьки. (2)

Щаслива та годинонька,
Гдесь ся взяла дівчинонька, (2)
Гнава она худобоньку
Та й вдарива по личеньку. (2)

Гей козаче, годі спати
Турки будуть коня брати. (2)
Сідлай коня та й утікай,
Тільки дорогу пошукай. (2)

Не дайся туркам взяти,
А старайся їх обійти. (2)

48.

ХОДИВ ЧУМАК ПО РИНОЧКУ.

Ходив чумак по риночку
Та й пив собі горілочку,
2. Пропив воли, пропив вози,
Пропив ярмо та й занози:
Все своє добро.

Пробудився чумак вранці,
Та й помацав у камаранці.
2. Всі кишені вивертає,
Та там гроші вже чорт має
Ніт чим похмелитись.

Скинув чумак сиву шапку:
Дай шинкарко хоть пів кварту.
2. Не дам я ти ні квартиру
Давай чумак сірачину
Та й пий і гуляй.

Скинув чумак жупанину,
Дай шинкарко хоть фляшчину.
2. Не дам я ти фляшчину,
Давай грошей половину
Та пий і гуляй.

Ой піду я у Полтаву,
А з Полтави у Молдаву,
2. Там сім років попрацюю:
Воли, вози собі куплю,
То знов буду чумаком.

49.

ОЙ ІДУ Я ПОЛЬОМ, ЛУГОМ.

Ой іду я польом, лугом, де мій милий оре плугом,
Оре, оре, підганяє, бо він хліба ся сподіє.

Ой несучу я йому їсти, може скаже мені сісти;
Та й несучу я йому пити, може бути говорити.

Він наївся, тай напився, сів на ріллю — зажурився.
Чого сидиш, чом не ореш, чом до мене не говориш?

Ой сиджу я та й думаю, бо погану жінку маю.
Не сватав ти мене в ночі, виділи м'я твої очі,
Сватав ти мене в білу днину і запросив всю родину.

Були сестри, були брати, були твої камарати.
А я бива, як лелія: красна, молода, чорнобрива.

А тепер я ся змінила, свою вроду загубила;
Тяжка праця і недоля мене до того привела.

Пригадай ти собі той час, як приходив до мене нераз,
Як ти мене в той час любив, як мене до серця тулив.

Тепер тоє забуваєш, та й мене за лиху жінку маєш,
Не думай так, не журися, тільки бери та й поправися.

50.

ОЙ НЕ ГАРАЗД.

Ой не гаразд запорожці, не гаразд вчинили,
Степ широкий, край веселий та й занастили.

Наступає чорна хмара і дощиків з неба,
Зруйнували Запорожжя, буде колись треба.

Ой чи треба, чи не треба щось було робити,
Добре було запорожцям і під Турком жити.

Ой чи добре, чи не добре, що мали робити?
Бо вороги не давали в ріднім краю жити.

51.

ДОБРИЙ ВЕЧІР, ДІВЧИНО.

Добрий вечір, дівчино, куди йдеш? (2)
Скажи мені серденько где живеш? (2)
Хиба би я розуму не мава, (2)
Щоби тобі правдоньку сказава. (2)
Ой дівчино, дівчино любенька, (2)
Чи прийдеш ти на улицю гуляти? (2)
Не питайся козаче, чия я, (2)
Як прийдеш ти на улицю, прийду я. (2)
Ой дівчино, дівчино любенька. (2)
Скажи мені чисту правду чия ти? (2)
Не питайся козаче чия я, (2)
Бо від нинька я буду вже твоя. (2)

52.

ТАМ НА ГОРІ КРУТА ВЕЖА.

Там на горі крута вежа,
Там бистра тече вода.
2. Там дівчина чорноброва
Хорошая молода.

В нас дівчата всі хороші:
Коса з довгим волосом,
2. Зубки білі, брови чорні,
Личко як кров з молоком.

Як спогляне ясним оком,
Як ся мила засміє,
2. Зараз серцю легше стане,
А в козаку серце б'є.

Даремно дівче квіти сієш
Они тобі не зійдуть.
2. Дарма просиш тата, маму,
Бо тя за м'я не дадут.

Бо ти єси молодая,
Отець, мати ще жиє.
2. Єст багатство, красна хата,
А в тій хаті всього є.

А у стайні є сивий кінь,
То є чим ся возити,
2. То не треба буде більше
Піхотою ходити.

53.

ІШЛИ ЖЕНЦІ.

Ішли женці жито жати (2)
Та й забули серпик взяти, (2)
Серпик взяли хліб забули (2)
Та й таки то женці були. (2)

Ой сербине, сербиноньку, (2)
Возьмій мене за жіноньку! (2)
Як я маю тебе брати (2)
Коли в тебе лиха мати? (2)

Лиха мати, лихий батько (2)
А до того ти ледащо (2)
Ти ледащо превелике, (2)
Не будеш мене любити. (2)

Знайду собі чорнобриву — (2)
Дівчиноньку серцу милу. (2)
А ти будеш діувати, (2)
Сама віку доживати. (2)

54.

ОЙ ТИ ДІВЧИНО.

Ой ти дівчино заручена
Чому ти ходиш засмучена?
Ой як я маю весела бути,
Який світ милий, нема з ким жити.

Ой ти дівчино чарівниченко,
Причарувала моє серденько,
Причарувала ти мою душу,
Бо я до тебе ходити мушу.

Ходити мушу і час тратити,
Ой ти дівчино несамовита.
Ой ти дівчино мислями блудиш
Сама не знаєш, кого ти любиш.

Ой знаю, знаю кого кохаю,
Тільки не знаю, з ким жити маю.
Треба шукати, треба чекати,
Би знайти милого до своєї хати.

55.

А Я ЛЮБЛЮ ПЕТРУСЯ.

Ой я люблю Петруся, а сказати боюся.

2. Ой біда не Петрусь, біле личко, чорний вус.

Казала мі мамуся не любити Петруся,

2. Я мами не слухала, а Петруся любива.

Наварива напекла, а для кого, для Петра,

2. Нема Петра тільки Гриць, шкода моїх варениць.

Мама ся догадава, щом Петруся любива,

2. Ой лихо не Петрусь, біле личко чорний вус.

Бива мене мамуся, щом любила Петруся.

Хоть ти мене мамуся бий, таки Петрусь буде мій,

2. Гей, гей, у-ха-ха, я дівчина молода.

56.

ПРОПАЛА НАДІЯ.

Пропава надія, забивося серце,
Запвакали очі мої,

2. Любив я дівчину, тай то ся минуво,
А тепер тяженько мені.

Як би она знава любов мою щиру,
Она полюбива мене.

2. Любива б кохава, як мати дитину,
І серце б віддава б своє.

Она вже віддавна з другими жартує,
Мене покинува давно.

2. А я нещасливий ходжу та й сумую,
Бо тяжко на серці мені.

Сиджу я на лавці, дивлюся в віконце
Чи не йде дівчина моя.

2. Як она не верне, треба загибати
Пропава надія моя.

Пійду я на поле на свіже повітря,
Нічого не пошкодить мені,

2. Як вернусь додому напвачусь доволі,
Бо тяжко на серці мені.

Пійду до ворожки ще ся поспитаю
Чи верне дівчина моя?

2. Бо ми ся любили, як голуби в полі,
А тепер розійшлись як дим.

57.

ДІВЧА В СІНЯХ СТОЯВО.

Дівча в сінях стояво, на козака моргаво:
Ти козаче ходи, мене вірно люби, серце моє. (2)
Як я маю ходити, тебе вірно любити,
В тебе батько лихий, в тебе мати лиха, серце моє. (2)
Я батькові угоджу, горілки му насіджу,
А ти серце ходи, мене вірно люби, серце моє. (2)
Мама вдома немає, на весілля гуляє,
А ти серце ходи, мене вірно люби, серце моє. (2)
Як я маю ходити, тебе вірно любити,
В тебе миші лихі, в тебе пес кудлатий, серце моє. (2)
Як ти мишей боїшся, на воротах повісься,
Таки серце ходи, мене вірно люби, серце моє. (2)

58.

ТАМ НА ГОРІ ТАМ ЖЕНЦІ ЖНУТЬ.

Там на горі там женці жнут, (2)

2. А по-під горою, долов долиною
Козаки йдуть.

Попереду Дорошенко, (2)

2. Веде своє військо, військо запорозьке
Хорошенько.

А позаду Сагайдачний, (2)

2. Що проміняв жінку за тютюн та люльку
Необачний.

Ой вернися Сагайдачний, (2)

2. Віддай тютюн, люльку возьми свою жінку
Необачний.

У нас жінка не годиться, (2)

2. А тютюн і люлька козаку в дорозі
Завше здасться.

59.

У ГОРАХ КАРПАТАХ.

У горах Карптах ой там би я був,
Там туди би ходив і там би я жив.
Там птачки співають і там скаче серна, га-га (2)
Голос сопілки там чути щодня.

У горах Карпатах там гуцул іде,
Прекрасну гуцулку за руку веде.
Там птачки співають і там скаче серна, га-га (2)
Голос сопілки там чути щодня.

У горах Карпатах пасуться вівці,
Хлопці і дівчата бавляться там всі.
Там птачки співають і там скаче серна, га-га (2)
Голос сопілки там чути щодня.

60.

ІШОВ СТІЛЕЦЬ НА ВІЙНОНЬКУ.

Ішов стрілець на війноньку,
Пращав свою дівчиноньку:
2. Пращай миленька, чорнобривенька,
Бо я іду в чужину.

Іди, іди ти мій миленький,
Та вертайся домів живенько,
2. Бо я буду ждати, тебе чекати
І тебе виглядати.

Ой рад би я живо вернути,
Може мене куля вдарити,
2. Засиплют очі, темної ночі
Там треба спочивати.

Там буду я спочивати,
А ти будеш мене чекати,
2. Ой не верну я більше ніколи,
А буду лежати у чужім поли.

Пращай, пращай моя миленька,
Не тужи дуже молоденька,
2. Знайдеш другого собі милого
Та й будеш проживати.

61.

ЯК Я ІШОВ БЕЗ ТОТ ХОТАР...

Як я ішов без тот хотар, возок ми ся розрипотав,
Зберай мива колішечка, будеш моя жиночечка.
Зберай мива колішечка, буде возок, буде бричка.
І будемо ся возити, не будут ноги боліти.

Обоє ми нич не маме, лем на себе позераме,
Ліпші наші два позори, як в богача штири воли.
Сам я не знам, што я зроблю, ци не продам свою ролю.
Ролю продам за дукати, сам ся піду звербувати.

62.

ДАЙ НАМ БОЖЕ ДОБРИЙ ЧАС...

Дай нам, Боже, добрий час, як у людей так у нас,
І щасливу годину, розвесельмо родину.
Ой ну, ой ну ну, розвесельмо родину. (2)
В нас родина вся одна ціла наша Русь свята,
Чи опоньчак чи сердак, чи гуцул, чи подоляк. (2)
Ой так, ой так так, чи гуцул чи подоляк. (2)
Где Сян, Дністер, Буг реве, порогами Дніпр трясе,
Где широкі є степи, где гуляли козаки,
Ой на, ой на на, там наша вітчина. (2)
Ви дівчата з хлопцями, поставайте враз з нами,
А я бідний не згину, бо веселю родину.
Ой ну, ой ну ну, бо веселю родину. (2)
Най щезає вся біда, най жиє нам свобода,
Най жиє наш рідний край, наша мова і звичай.
Ой наш край, рідний край, рідна мова і звичай. (2)
Там є наша вітчина, где пшениці, ячменя,
І где жита є досить, куди голод не гостить.
Ой на, ой на на, там є наша вітчина. (2)

63.

З ВИСОКОЇ ГОРИ.

З високої гори Ваньо не гамував,
Як би не Марина, та би побанував.

Она му рада му,
Вишива фусточку, дава му. (2)

Як ся о тім отец, мати довідали
Пішли до сусідів та й так повідали:

Она му рада му,
Вишива фусточку, дава му. (2)

Дава му фусточку, на палец обручку,
Аби не забивав свою фраїречку.

Она му рада му,
Вишива фусточку, дава му. (2)

Дивилися люде Ваньо не гамував,
Як він в'юз Марину, собі приспівував.

Она му рада му,
Вишива фусточку, дава му. (2)

Везе він Марину, собі посвистує,
Бо дуже веселий, же фраїрку має.

Она му рада му,
Вишива фусточку, дава му. (2)

64.

ТАМ НА ВЕСІЛЮ ДИВО СЯ СТАВО.

Там на весілю диво ся ставо,
З нового горця денце випаво.
Ани юшки, ни петрушки,
Ани юшки, ни петрушки,
Всьо там пропаво.

З нового горця денце випаво,
Што в горци биво, то ся виляво.
А люди голодни били.
Ни не їли, ни не пили,
Бо нич не мали.

65.

ОЙ ПЛИНУ Я ПО ДУНАЮ.

Ой плину я по Дунаю та й так си думаю:
Нема кращих співаночок як у нашім краю.
Ой нема то, ой нема то, як наша країна,
Там співає коломийки кожная дитина.
Бідна наша коломийка хоц она дрібонька,
Она мила, а все щира є нам солодонька.
Ой таке я дівча люблю, што біле як гуся,
Оно мене поцілує к нему притулюся.
Два голуби воду пили, а два ковотили,
Аби тоті не сконали, што нас розвучили.
Ой козаче небораче, біда тебе скребче,
Жубанина по коліна, дівчина тя нехце.
Ой не світи місяченьку, не світи нікому,
Тільки мому миленькому, як іде додому.
Світи, світи, місяченку, і ти звіздо ясна,
Світи, світи на подвірю де дівчина красна.
Ой дівчино, дівчинонько який тобі дідько?
Же на твоїй бородоньці так волосся рідко?

66.

ОЙ ДІВЧАТА ЧУЄТЕ.

Ой дівчата чуєте
Де на траву підете,
І я піду за вами
Накошу вам отави.

Ой накошу, накошу
До копоньки nanoшу,
Би мава ваша мати
Коровам їсти дати.

Коровам їсти дати
І корови доїти
Аби биво молоко
До кави до гербати.

Аби ви ся напили,
Кусьцок ся покрипили,
Аби могли робити,
І час не марнувати.

Ой треба би, треба би
Добрий корбач на баби,
Аби добре робили,
А палюнку не пили.

Би палюнку не пили,
По корчах не ходили,
А трималися доми
Й не ходили п'яни.

67.

ЦИ ТО НЕ ТОТА СТУДНЯ.

Ци то не є тота студня, што я воду брав?
Ци то є тота дівка, што я ї кохав?
Ой жаль серцю буде, возмут єї люде, моя не буде.

Коло млина, коло ставу гуси воду п'ють,
А юш мою дівчиноньку, а юш мою дороженьку
До шлюбу ведут.

Єден веде за рученьку, другий за рукав,
Третому ся серце крає
Же він єй не взяв.

А юш тая дороженька травом заросва,
Котром старости ходили, тоту дівчину сватали
А моя не є.

Моя не є і не буде, взяли єй люде.
Я мушу другу шукати, мушу другу глядати
То моя буде.

68.

А ЦИ Я ПЕС, ЖЕ М'Я НЕ ХЦЕШ?

А ци я пес, же м'я не хцеш
З тамтой страни Дуная
Дівчина не така
Яка ти єс.

Знайду другу, серцю люблю,
І буду брати
З йом ся женити
Та єї любити.

Ой не сп'ю, не сп'ю, тільки си мислю
Яку жену брати мам?
Таку не вельку, таку чорненьку,
Ой та, як і є я сам.

Знайшов дівчину, серденьку милу
І она ся згодила
Зі мною жити
І мене любити.

III.

ДОДАТОК

69.

ЗАСПІВАЙМО ПІСНІ.

Заспіваймо пісні веселі і сумні
Заховаймо журбу на самім серця дні.
Скиньмо смуток з душі,
Любі товариші,
Заспіваймо пісні на розраду собі.
Та згадаймо давню нашу бувальщину,
Наших славних борців за рідну вітчину.
Гей згадаймо борців,
Лицарів, козаків,
Що поклали життя за воленьку святу.
Най же пісні пливуть, най гріють нашу грудь,
Всьо нам взяли враги, пісні нам не возмуть.
Заспіваймо ж пісні
Товариші мої,
Ворогам на журбу, на радість вітчині.
Най лунає наш спів і про тих кобзарів,
Що будили зі сну України синів,
Найбільш про Тараса —
Генія Кобзара,
Що за бідний свій люд муки тяжкі терпів.
Спом'янімо ще тут і весь робучий люд,
Слава чесним братам,
Ганьба лютим катам!
Що п'ють кров їх і піт, а не знимають пут.
Ми ж єднаймось усі діти одної сім'ї,
А буде сила в нас, побачимо в борбі.
І коли побідим
Заспіваєм наш гімн:
Ще не вмерла й не вмере Україна, ой ні!

70.

ХТО ЗА НАМИ, МИ ЗА НИМ.

Хто за нами, ми за ним,
Той день нині всі славим,
Най заграє нам музика (2)
Радість наша всім велика.

Підківочки забренім,
І всі голос піднесім,
Най всі хмари розлетяться (2)
І всі люди веселяться.

Най хмари розлетяться
І люди веселяться,
Тай заживуть всі в гаразді
В згоді, в щастю і у любові.

71.

ПОГУЛЯЄМ ВСЮ НІЧ.

Погуляєм всю ніч товариші мої,
Щоб жилося в дружній, нашій братній сім'ї. (2)

За здоровля селян наших милих братів
І за щастя міщан най несеся наш спів.
Погуляєм всю ніч товариші мої і т. д.

Згадаймо Тараса славного поета,
Що розбудив нарід до нового життя.
Погуляєм всю ніч товариші мої і т. д.

Спом'янім ми того, що про долю співав,
Хоть сам бувши кріпак, щастя, волі не мав.
Погуляєм всю ніч товариші мої і т. д.

Ще нам не забути за Драгоманова,
Батька радикалів, темноти ворога.
Погуляєм всю ніч товариші мої і т. д.

Ще нам спом'янути Франка і Павлика,
Славних провідників робітника і хлопа.
Погуляєм всю ніч товариші мої і т. д.

Тепер в згоді, в любові руки си подаймо
І як браття любі разом заспіваймо.
Погуляєм всю ніч товариші мої і т. д.

72.

НЕ ХОЧУ МІНЯТИСЬ.

Не хочу мінятись з князями, з князями тра-ля-ля,
Не хочу мінятись з царями, з царями тра-ля-ля.
Правой сей пугар тримаю, тримаю,
І діву хорошу я маю, я маю.

Чи ж я нещасливий, щасливий вже ж я?
Бо на сем світі щастя нема,
Без пісні любови і без вина. (2)

73.

ДАЙ ДІВЧИНО НАМ ШАМПАНА.

Дай дівчино нам шампана, нам шампана і любов,
Погуляєм аж до рана за шампана і любов.
На твої хороші очі, очі, брови, лиця п'ють
П'ють любима опівночи, на дівочу честь твою.
Гей за народ чаша тая, гей за народ чаша тая,
Я за народ душу дам, я за народ душу дам.
Слава мати дорогая мученикам зложит храм.
Що там серцю до кордонів, серце любить тільки люд,
П'ють у Руси міліони, п'ють у Руси там і тут.
Дай нам шампана і не бійся, не спалит вино мене,
Пий же з нами, розігрійся, гай а снится і жене.
На погибель тим тиранам, що цькували нарід мій.
На погибель тим тиранам, що зкували нарід мій.
П'ять столітій на прокляття, п'ять столітій на прокляття,
А прокляття Руси месть, а прокляття Руси месть,
Но будучність, і завзяття і завзятість Руси месть.
Сто шампанів, чорноока, гей турує нарід мій,
Від Урала до Віслока на погибель ворогам.

ДЕ ЗГОДА В РОДИНІ.

Де згода в родині — та мир і тишина,
Щасливі там люди, весела сторона,
Їх Бог благословляє і добро їм посилає,
Веселий рід цілий. (2)

Де згоди немає і где нема любви —
Там Бог не буває, люд не благословит,
Там самі є нещастя і лихо та й нужда,
Бог не благословит і добром не платит. (2)

75.

ВЗЯВ БИ Я БАНДУРУ.

Взяв би я бандуру, настроїв, заграв, (2)
Щоби голос пісні до небес лунав, (2)
Нивами, водами понад лугів цвіт (2)
Полетіла б пісня у далекий світ. (2)

Линула би пісня, мрій моїх дитя (2) •
Між зневіру внесла новий клич життя. (2)
До борби кріпила за добро, красу, (2)
За бездольний нарід, за справу святу. (2)

Линула би пісня, гей той цвіт вишень (2)
Солодка, як мрія; палка як огонь. (2)
А де б не торкнулась крайчиком крилець, (2)
Там спливала б радість до сумних сердець. (2)

76.

ВІЮТЬ ВІТРИ, ВІЮТЬ БУЙНІ.

Віють вітри, віють буйні
Аж дерева гнуться,
2. Само серце тогди плаче
Коли сльози ллються.

Трачу літа молодії
І кінця не бачу,
2. Часом тужу і сумую,
А часом заплачу.

Чи ти милий пилом припав,
Чи метелицею,
2. Що ти до нас не приходиш
Тою улицею?

Ходжу, тужу по-над берег
Доленьки шукаю,
2. А доленька десь утіква,
Где і сам не знаю.

77.

РЕВЕ ТА СТОГНЕ.

Реве та стогне Дніпро широкий,
Сердито вітер вививав,
2. Додолу верби гне широкії
Горами філі підойма.

І срібний місяць під ту пору
З-за хмар где не де визирав,
2. Неначе човен по синім морю
І виринав і потолав.

Ще треті півні не співали,
Нігто нігде не гомонів.
2. Сичи у гаю перекликались,
А ясень раз-у-раз скрипів.

78.

ШИРОКЕЄ ОБОЛОНЄ ВОДА ЗАЛЯЛА.

Широкое оболонє вода заляла,
Полюбив я дівчиноньку, мати не знава.

2. Гей, гей милий Боже, то ж то собі дівча гоже
Людське не моє.

Носив я ї подарунки виділи люде
І я думав молоденький, що моя буде.

2. Гей, гей милий Боже і т. д.

Коло млина, коло ставу діти ся бавлят
І там туди мою милу до слюбу ведут.

2. Гей, гей милий Боже і т. д.

Хотів я тую дівчину собі дістати,
Та мама мене не дава, мусів лишити.

2. Гей, гей милий Боже і т. д.

О як тяжко жити було мені самому,
Що не маю дівчиноньки серденьку мому.

2. Гей, гей милий Боже і т. д.

79.

ЯК НІЧ М'Я ПОКРИЄ.

Як ніч м'я покриє, зіронька затліє
Тогди казва, що прийдеш,
2. Зіроньки сіяют, тебе виглядают
Коли ж, а коли ж ти прийдеш?

В долині чудесній, у ночі прекрасній
Ой там я чекав тебе,
2. Зіроньки сіяли, тебе виглядали і т. д.

Там я тебе чекав, а ти не приходива
О як тяжко було мені,
2. Зіроньки сіяли, тебе виглядали і т. д.

Ой прийди миленька, моя дороженька
Бо я чекаю на тебе,
2. Зіроньки сіяют, тебе виглядают
Коли ж, а коли ж ти прийдеш?

80.

РОЗЛУКО МОЯ, РОЗЛУКО.

Розлуко моя, розлуко, небого
Нащо ж м'я розлучила від мого милого? (2)

Розлучила ти мене від мого милого
Я так ся мучу, як сирота вбога. (2)

Висока та могила где мій милий лежить,
Я би его збудила, та він так твердо спит. (2)

Пійду я у садочок где мій милий ходив,
Зірву собі квіточок, що мій милий садив. (2)

Подиви ся мій милий, як я виглядаю:
Я вже ся так сплакава, що вже ледве стою. (2)

Далека та країна, та чужа сторона
Ніхто нас не розлучит, лиш та сира земля. (2)

81.

ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ.

- Ой не ходи Грицю та й на вечерниці,
Бо на вечерницях дівки чарівниці,
2. Солому палят і зілля варят
То тебе Грицюню здоровлячка збавлят.
- Там то дівчина чорнобривая
Чарівниця — справедлива.
2. І чарівниця, і зілля має
То тебе Грицюню заздрісно кохає.
- В неділю рано зілля копава,
В понеділок рано зілля полокава,
2. Вівторок рано зілля варива,
А в середу ранесенько Грицуся строїва.
- А як прийшов четвер то Грицюньо помер,
А як прийшла п'ятниця — поховали Гриця.
2. Прийшва субота, мати доню бива,
Нащо ти донесенько Грицюна строїва?
- Гриць мене моя мамусь,
Гриць мене покохав,
2. Та він купив черевички
Та мені не дав.
- Черевички-невеличкі
На ноженьках мава
2. Як ей було нелюбо
Як ся сподобала.

БУЛО НЕ РУБАТИ ЗЕЛЕНОГО ДУБА.

Було не рубати зеленого дуба,
Було м'я не брати, колим ти не люба.
Ой мати, мати калиновий цвіт,
Зав'язалась мені за нелюба світ.

2. Ой мати, мати, мати час мене заміж дати,
Час мені медже люде, чей же мені легше буде.

Було не рубати зеленой ліщини,
Було м'я не брати молодой дівчини.
Ой мати, мати і т. д.

Було не рубати зеленої сосни,
Було м'я не брати як я була злосна.
Ой мати, мати і т. д.

Було не рубати зеленой берези,
Було м'я не брати, як я не твереза.
Ой мати, мати і т. д.

Було не рубати зеленой смереки,
Було м'я не брати, як я невелика.
Ой мати, мати і т. д.

83.

ОЙ ПІД ГАЄМ, ГАЄМ.

Ой під гаєм, гаєм, гаєм зелененьким
Там орава дівчинонька воликом чорненьким. (2)
Орава, орава не вмівала співати,
Запросила козаченька на бандурці грати. (2)
Козаченько грає, бровами моргає,
Вража його мати знає, нащо він моргає? (2)
Чи на мої воли, ой чи на корови,
Чи на моє біле личко, чи на чорні брови? (2)
Воли поздихають, бочисті корови,
Біле личко не злиняє ані чорні брови. (2)

84.

ЩО Ж Я БУДУ БІДНИЙ ДІЯВ?

Що ж я буду бідний діяв,
Що я жита не посіяв?
Гречка мі ся не вродива,
Доле ж моя нещаслива.

Сусід оре, сусід сіє,
У сусіда зеленіє,
А у мене не орано
Ані ничо не сіяно.

У сусіда обороги
У сусіда повні стоги,
А у мене не то нивки
Не посіяно стеблинки.

У сусіда хата біла,
У сусіда жінка мила,
А у мене ні хатини,
Ані щастя, ані жени.

За сусідом молодиці,
За сусідом і вдовиці
І дівчата споглядають,
Бо сусіда всі кохають.

Ніхто мені не жичливий,
А я бідний нещасливий,
Хоть ся з котром розпізнаю,
Любови з нею не маю.

Чи то неба така воля,
Чи нещасна моя доля?
Що я жию як в пустині,
Літа трачу без дружини.

Ой піду в ліси-гори,
Піду межі темні бори.
Буду звірів полювати,
М'ясом себе годувати.

85.

ОЙ ХОДИЛА ДІВЧИНА.

Ой ходива дівчина беріжком, (2)
Заганяла качуренька батіжком. (2)

Ідий, ідий качуреньку додому, (2)
Продам тебе жидикови рудому. (2)

За три копи качуренька продава, (2)
А за копу дударика наймива. (2)

Заграй ти мі дударику на дуду, (2)
Най я собі своє лихо забуду. (2)

Заграй ти мі дударику весело, (2)
Нехай я ся молоденька звеселю.

Заграй ти мі дударику дрібонько, (2)
Най я собі погуляю гарненько. (2)

86.

СОКОЛОМ СТІЛОЮ.

Соколом стрілою злетів бим туди,
Где моя дівчина набрава води.
Там туди злетів бим, (3)

Коло криниченьки я їй догонив,
До свого серденька я їй притулив.
А в ней серце тьох, тьох, (2)
А в ней серце ох, ох.

А там під горою бистренька вода,
Там моя дівчина сумна, молода.
Там она журиться, (2)
Аж серце крається.

Не сумуй дівчино, не сумуй дуже,
Я тебе заберу до себе уже,
Й будемо жити (2)
Тай себе любити.

87.

І ШУМИТ І ГУДИТ.

І шумит і гудит зимний дощик іде,
А хто ж мене молодую додомоньку поведе?

Обізвався козак по солодкім меду,
Гуляй, гуляй молодице, я домів тя поведу.

Не веди ти мене, не прошу я тебе,
Бо я злого мужа маю, то буде бити мене.

На бік хлопці, на бік — біда мужа несе,
Як він м'я з вами увидит, то го трясця потрясе.

Як трясе, най трясе, як вітер лозами
А я собі молоденька погуляю з хлопцями.

Собі погуляю і ся розвеселю,
Бо не люблю сумувати — тримаюся весела.

88.

ОЙ МІСЯЦЮ, МІСЯЧЕНЬКУ.

Ой, місяцю, місяченьку не світи нікому,
Тільки мому миленькому, як іде додому. (2)

Світи єму вдень і в ночі і розганяй хмари,
А як прийде мій миленький, то зайти за хмари. (2)

Ой місяцю, місяченьку зайти за комору,
Нехай же я з моїм милим троха поговорю. (2)

Ти місяцю, місяченьку і ти зоре ясна,
Ой світи там у тім дворі, где дівчина красна. (2)

89.

ПОКОТИВСЯ ГОРОШОК ПО ПОЛЮ.

Покотився горошок по полю,
Оженився старий з молодою.
Пішов старий у поле орати,
А жіночка пійшва до корчми гуляти.

Прийшов старий з доля із орання,
А жіночка прийшва з корчми з танцювання.
Старий каже: жінко давай вечеряти,
А жіночка каже: старий іди спати.

Боже мій миленький чого я женився,
Жінка собі гулят, а я та мучуся.
Я так цілий день тяженько наробився,
І чи тому буде кінець, чи тоє скінчиться.

Хотів би я знати: чия у тім вина,
Що жінка гуляє зрана до вечера?
Чоловік працює цілий Божий день,
Як прийде додому мусит спати голоден.

90.

З ТОЇ ГОРИ ВИСОКОЇ.

З тої гори високої вітрець повіває,
Сивий голуб, голубочок голубки шукає.

Яка ж тота голубонька, яка ж она мила,
Не маленька, рум'яненко сама чорнобрива.

Ой та літай сивий пташку і ти сивий орле,
Та хто ж мене молодую до себе пригорне?

Ні щирости, ні милости, ні пожалування
Чорним очам нема спання, рукам спочивання.

Як ти маєш говорити, говори сердечно,
А не хочеш говорити — умирай конечно.

Ти умірай ізвечера, а я із ранку,
Скажемо ся поховати у одну ямку.

91.

ВИРОСЛА НАМ СЕРЕД СЕЛА ЛИПКА.

Виросла нам серед села липка,
Зіставила чоловіка жінка,
Нестарайся чоловіче за нею,
Підемо ми в неділеньку по нею.

Заким тота неділенька прийде,
Тяжко мені, дуже тяжко буде.
Не буде мені весело самому жити,
Як будуть другі мою жіночку любити.

Таке тяженьке горенько мені,
Як нема моєї жіночки у хаті.
І як я можу весело жити,
Як моя жіночка гуляє з другими.

КОЗАК ПАНА НЕ ЗНАВ З ВІКА.

Козак пана не знав з віка, він родився на степах,
Став ся птахом з чоловіка, возріс в кінських стременах.
Коли зчасом змучив ноги, під медвежим в снігу спав,
А на кожний голос труби сотню татар нав'язав.

У нас ворог не загостит, в нас ворогом цілий світ,
Наша шабля не загострит а все має свіжий жир.
Синє море, темні гущі чули голос гурага,
Коли рідні діти пущі вилітали на врага.

Ми не любим довго жити,
Шаблі не знав сивий вус,
Нам найлучше так скінчити
Би за волю поляг гдєсь.

93.

ОЙ У ПОЛИ НИВКА.

Ой у поли нивка, а там дівчинонька
2. Пішва она, пішва она жито жати
Ще дуже раненько.

Жава она, жава, става спочивати,
2. Ішов козак, ішов козак з України
Мусів шапку зняти.

Мусів шапку зняти, добрий день сказати,
2. Помагай Бог, помагай Бог дівчинонько
Тобі жито жати.

Жава она, жава і собі співава,
2. Ой та й того, ой та й того козаченька
Серденьком назвава.

Серденьком назвава, козака стримава,
2. А той козак, а той козак поміг жати,
Щоб скорше скінчива.

НАЙ ТОЙ СЯ КОГУТ ЗНУДИТ.

Най той ся когут знудит,
 Що мене рано будит,
 2. Малу я нічку мава,
 То я ся не виспава.

Причини Боже ночі
 На мої сиві очі,
 2. Причини і другу
 Для мене молодую.

Казава мені мати
 З хлопцями не гуляти,
 2. Я мами не слухава,
 А з хлопцями гулява.

Казава мені мати,
 У полі жито жати,
 2. А я жита не жава
 А в борозді лежава.

Я в борозді лежава.
 Собі відпочивава.
 2. Легше биво лежати,
 Як серпом жито жати.

Казава мені мати
 З хлопцями погуляти,
 2. Погуляй собі доню
 Я тобі не бороню.

95.

ЗАТРУБІЛИ КОЗАЧЕНЬКИ.

Затрубіли козаченьки
В похід опівночі,
2. Заплакала Марусенька
Свої чорні очі.

Не плач, не плач Марусенько
Не плач не журися,
2. За свого миленького
Богу помолися.

Стоїть явір над водою,
Та й сонця немає
2. Мати сина в дороженьку
Слезно виправляє.

Поїд, поїд мій синоньку
Та й не обавляйся,
2. За чотирі неділеньки
Додому вертайся.

Ой рад би я матусенько
Скоріше вернуться,
2. Та й щось мій кінь вороненький
В воротах спіткнувся.

МИ В ЛУГ ПІДЕМ ВСІ З КОСАМИ.

Ми в луг підем всі з косами,
Тром та драта, тром та драта.
І як станем в ряд
Тром та рара, тром та рара,
Луг устелиться травами,
Тром та драта, тром та драта
Скосимо бігцем
Тром та рара, рара, рара.
А як прийде Ольга к нам
Скаже слава легинам.
Як нам коси затупіють,
Тром та драта, тром та драта,
Поклеплем клепцем
Тром та рара, рара, рара.
Руки наші не умліють,
Тром та драта, тром та драта,

Скосимо бігцем
Тром та рара, рара, рара.
І аж в той час відпочнем,
Як травицю всю зотнем.

97.

МИР ВАМ БРАТТЯ ВСІМ ПРИНОСИМ.

Мир вам браття всім приносим, мир то наших отців знак.
Мира з неба всі днесь просим чи багатий чи бідак.
Разом руки си подаймо і як браття ся любім,
Одні другим помагаймо: в горі, в нужді поможим.

І рознесім піснь новую, ген за море в чужину,
І свободу молодую повітаймо як весну.
Мир най буде вовік з нами, бо де мир єсть там і Бог,
Мир нас злучит з небесами, добре, добре буде нам.

Тогди цілий світ побачит, що рід руський ще жиє,
Що ві згоді, в любові разом, гарно собі працює.
Мир вам, мир вам милі браття і гаразд вашим хатам,
Бо ми будем працювати, для нашого добра всім.

З РОКУ НА РІК І ТАК ВЕСЬ ВІК.

З року на рік і так весь вік
 Полегли дармо чекаєм,
 Гірше що нас тиснут раз-в-раз
 Попусту хвильки не маєм.

2. Завзялися вороженьки
 Щоби Русь убити,
 На руїнах України —
 Польщу воскресити.

Втікли діди з лядської біди
 Нам будьто лишили волю.
 За неї плати, бо вільний ти,
 Що року купи си волю.

2. Була у нас колись воля,
 Всі панами звались,
 Но збідніли та й здуріли
 Ворогам піддались.

Чи то пред вік був чоловік
 Підданий якомусь панству?
 Чи і Адам праотець нам
 В спадщині лишив підданство?

2. Завзялися вороженьки
 Щоби Русь убити,
 На руїнах України —
 Польщу воскресити.

Збираймося, берімося
 Да науки браття милі,
 То здобудем волю нашій
 Славній Мамі Україні.

2. Була у нас давно воля,
Всі були вільні,
На збідніли та й упали,
Вороги нас взяли.

Не радійте наші кати,
Бо вам також кінець прийде,
Заберетесь з України
В свою лиху Московщину!

2. А ми собі заспіваєм
Веселії пісні,
Бо нам буде всім весело,
Як птицям на весні.

ЯКИЙ ТО ВІТЕР ШУМНО ГРАЄ.

Який то вітер сумно грає
 Від Сяна, Буга до Карпат?
 Яке то лихо визирає

2. Із тих нужденних хлопських хат?
 Гей же, гей же враз гукнімо,
 Щоб і сліпі нас пізнали.
 Ми є ті, що вас всіх кормимо,
 За всіх вас терпимо,
 Ми руські хлопи радикали,
 Що звергли темноти ярмо.

Ми ті, щогнулися як лози,
 Покірні були як вівця,
 Котрим неволя, кров і сльози

2. Ще не доїхали кінця.
 Гей же, гей же враз гукнімо і т. д.

Ми ті оферми, ті рекрути,
 Гарматне м'ясо на війну,
 Котрих недоля, голод лютий

2. Жене за море в чужину.
 Гей же, гей же враз гукнімо і т. д.

Ми ті котрим заперті двері,
 Запертий до свободи шлях,
 Ми маєм права на папері,

2. А обов'язки на плечах.
 Гей же, гей же враз гукнімо і т. д.

Ми хочем вчитись, поступати,
 Бо кривда є сестрою тьми.

Для себе хочем працювати
2. І бути люди між людьми.
Гей же, гей же враз гукнімо і т. д.

Та вже не довго тої муки,
Нам час не датися на глум.
Здіймуться дружні хлопські руки
2. І просвітліє хлопський ум.
Гей же, гей же враз гукнімо і т. д.

А всіх, що явно або тайно
Готовлять пута і ярем,
Всіх дармоїдів радикально
2. З свого краю виметем.
Гей же, гей же враз гукнімо і т. д.

100.

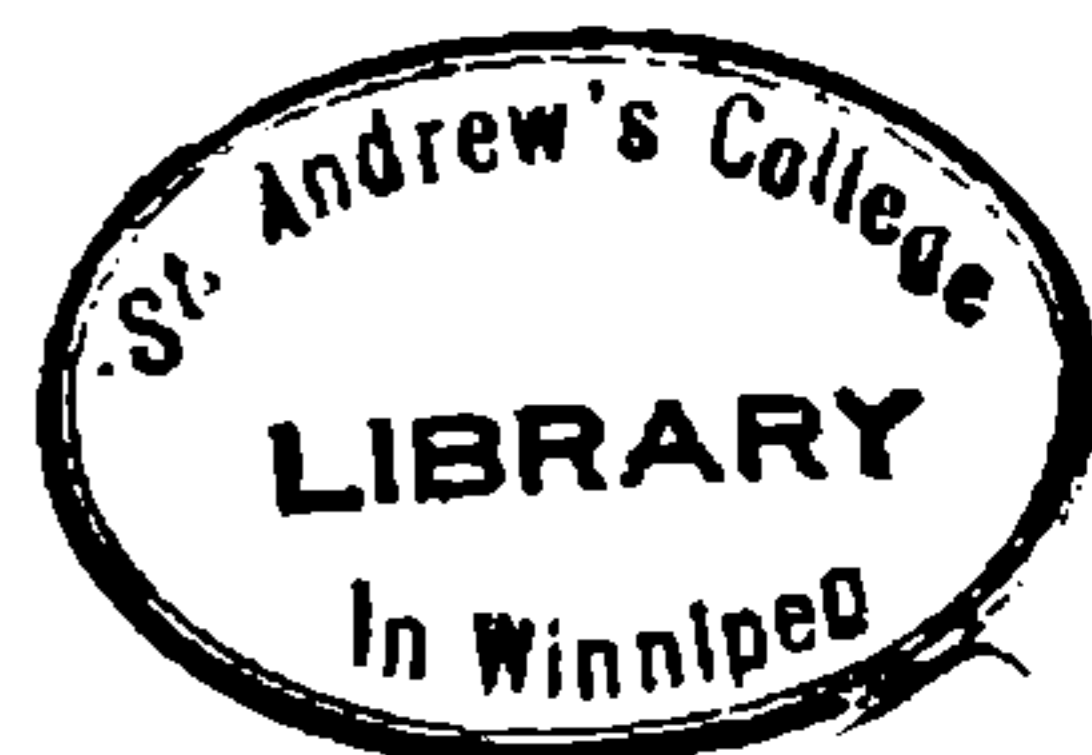
НЕ ПОРА, НЕ ПОРА.

Не пора, не пора, не пора
Москалеві і ляхові служить,
2. Доборолась України кривда стара,
А пора нам для України жить.

Не пора, не пора, не пора
В рідну хату приносити роздор,
2. Най щезає незгори проклята мара,
Під України єднаймося прапор.

Не пора, не пора, не пора
За невігласків лить свою кров,
2. І любити ката, що наш люд обдира
Для України наша любов.

А пора се великая есть
Рідний краю волю здобути тобі,
2. Ми поляжем, щоб славу, волю і честь
Рідний краю, здобути тобі.

З М І С Т

	Стор.
Передмова	5
Вступ	9
I. ЛЕМКІВСЬКІ ПІСНІ	15
1. Чиє то полечко не зоране?	17
2. Пасва Гандзя пави	18
3. Кождому добре, лем мі злі	19
4. Весільна пісня	20
5. Там у зеленій убочи	21
6. Горива сосна горива	22
7. За горами, за лісами	23
8. Недалеко озера	24
9. Бодай тебе	25
10. На Поділля сивий камінь	26
11. Червена ружа	27
12. Добра тота жена	28
13. Іду собі селом	29
14. Як засядем	30
15. Не я сам	31
16. Дивуються люди	32
17. Ой сонце, сонце	33
18. Чом, чом не прийшов	34
19. Червона ружа	35
20. Чарочко моя	36
21. Пійду я, скочу я	37
22. На улиці хлопці є	38
23. Раз-два, раз-два	39
24. У сосновім лісі	40
25. Мам я красний городочок	41
26. Було у нас колись поле	42
27. Хлопське весілля	43
28. І гарненька я і вродлива я	44
29. Щедрівка	45
30. Як вийдеш на високу гору	46
31. Там де Татран	47
32. Як бим була я зазуля	48
33. Ой там при долині	49

	Стор.
34. Ой чим надоїв	50
35. Над водою береза стояла	51
36. Час додому час	52
37. Пустили ви мене мамусь за море	53
38. Ой не кажіт моя кумцю	54
II. ІНШІ ПІСНІ	55
39. Мороз тріщит	57
40. Баламуте	58
41. Їхав козак за Дунай	59
42. Ой пив Байда	60
43. Гречаники	61
44. Як посіяв мужик	62
45. Ой зійди, зійди	63
46. По дорозі жук, жук	64
47. Темна нічка	65
48. Ходив чумак по риночку	66
49. Ой іду я польом, лугом	67
50. Ой не гаразд	68
51. Добрий вечір дівчино	69
52. Там на горі крута вежа	70
53. Ішли женці	71
54. Ой ти дівчино	72
55. А я люблю Петруся	73
56. Пропала надія	74
57. Дівча в сінях стояло	75
58. Там на горі там женці жнуть	76
59. У горах Карпатах	77
60. Ішов стрілець на війноньку	78
61. Як я ішов без тот хотар	79
62. Дай нам Боже добрий час	80
63. З високої гори	81
64. Там на весілю диво ся ставо	82
65. Ой плину я по Дунаю	83
66. Ой дівчата чуєте	84
67. Ци то не тота студня	85
68. А ци я пес, же м'я не хцеш	86
III. ДОДАТОК	87
69. Заспіваймо пісні	89
70. Хто за нами, ми за ним	90
71. Погуляєм всю ніч	91
72. Не хочу мінятись	92
73. Дай дівчино нам шампана	93

	Стор.
74. Де згода в родині	94
75. Взяв би я бандуру	95
76. Віють вітри, віють буйні	96
77. Реве та стогне	97
78. Широке оболоня вода заляла	98
79. Як ніч м'я покриє	99
80. Розлуко моя, розлуко	100
81. Ой не ходи Грицю	101
82. Було не рубати зеленого дуба	102
83. Ой під гаєм, гаєм	103
84. Що ж я буду бідний діяв	104
85. Ой ходила дівчина	106
86. Соколом стрілою	107
87. І шумит і гудит	108
88. Ой місяцю, місяченьку	109
89. Покотився горошок по полю	110
90. З тої гори високої	111
91. Виросла нам серед села липка	112
92. Козак пана не знав з віка	113
93. Ой у поли нивка	114
94. Най той ся когут знудит	115
95. Затрубіли козаченьки	116
96. Ми в луг підем всі з косами	117
97. Мир вам браття всім приносим	118
98. З року на рік і так весь вік	119
99. Який то вітер шумно грає	121
100. Не пора, не пора	123

ЧИТАЙТЕ!

КУПУЙТЕ!

- НАРОДНІ ОПОВІДАННЯ,
- ПІСНІ,
- ПРИКАЗКИ,
- ЗАГАДКИ,
- Й ІНШІ ТЕКСТИ З УКРАЇНСЬКО-КАНАДІЙСЬКОЇ СЛОВЕСНОСТІ,

НА ДРУКОВАНІ
В ТАКИХ ВИДАВНИЦТВАХ У КАНАДІ

1) МАТЕРІЯЛИ ДО УКРАЇНСЬКО-КАНАДІЙСЬКОЇ ФОЛКЛЬОРИСТИКИ
Й ДІАЛЕКТОЛОГІЇ

та

2) СЛОВ'ЯНСЬКИЙ НАЗОВНИЧИЙ
ФОЛКЛЬОР У КАНАДІ.

Обидві книжки в ціні \$3.50 разом

можна набувати в кожній українській книгарні
в Канаді, або просто в

UVAN

**Box 3597, Sta. B.,
Winnipeg 4, Man.**

Українська Канада

Вставай Жінко!

Поки жінка була все слугою,
Як супруга, лівою рукою,
Поки сили свої не пізнала, —
Карк в покорі вона все
(тримала.

Але силу від коли почула,
Кланятися мужові забула.
Стала сміло на світі ступати,
Свою волю стала виявляти.

Голову, зір свій, вгору
(підняла.

Учитися усього зачала.
Розірвала невільні кайдани —
Погоїлись від побиття рани.

Свій характер, свою волю має,
У подружжю муж їй не лякає,
Жінка стала вже зовсім
(статочна,
Своїм дітям, мужу пожиточна.

Вже і жінка слово своє знає,
Рівне право вже на світі має.
Хоче разом з мужем
(працювати,
Волю, славу, собі здобувати.

Вже за довго були тії муки,
Розв'язались невільничі руки.
Поскидали тяжкі кайдани,
Стали рівні з своїми мужами.

Колись жінка мужа боялася.
Хоч з маєтком цілком
(піддалася.

Він міг з нею, що хотів,
(робити —
І мав право шей жінку набити.

Вже минають темні дні неволі,
Хоч як тяжко на культурнім
(полі,

Хоч як важко слабій жінці
(встати,
Вона крила буде вільні мати.

Вставай, жінко, довго ти вже
(спала,

Час би віру в своїх руках мала.
Жити чесно і морально знаєш,
І ти душу невмірущу маєш.

Забавкою не маєш все бути
В твоїх грудях серце також
(чути.

